

Moeders van Rotterdam

Frederike Sinnema, projectleider MvR, Dr. Hanneke de Graaf, sr. onderzoeker afdeling verloskunde

Erasmus MC

18 mei 2021

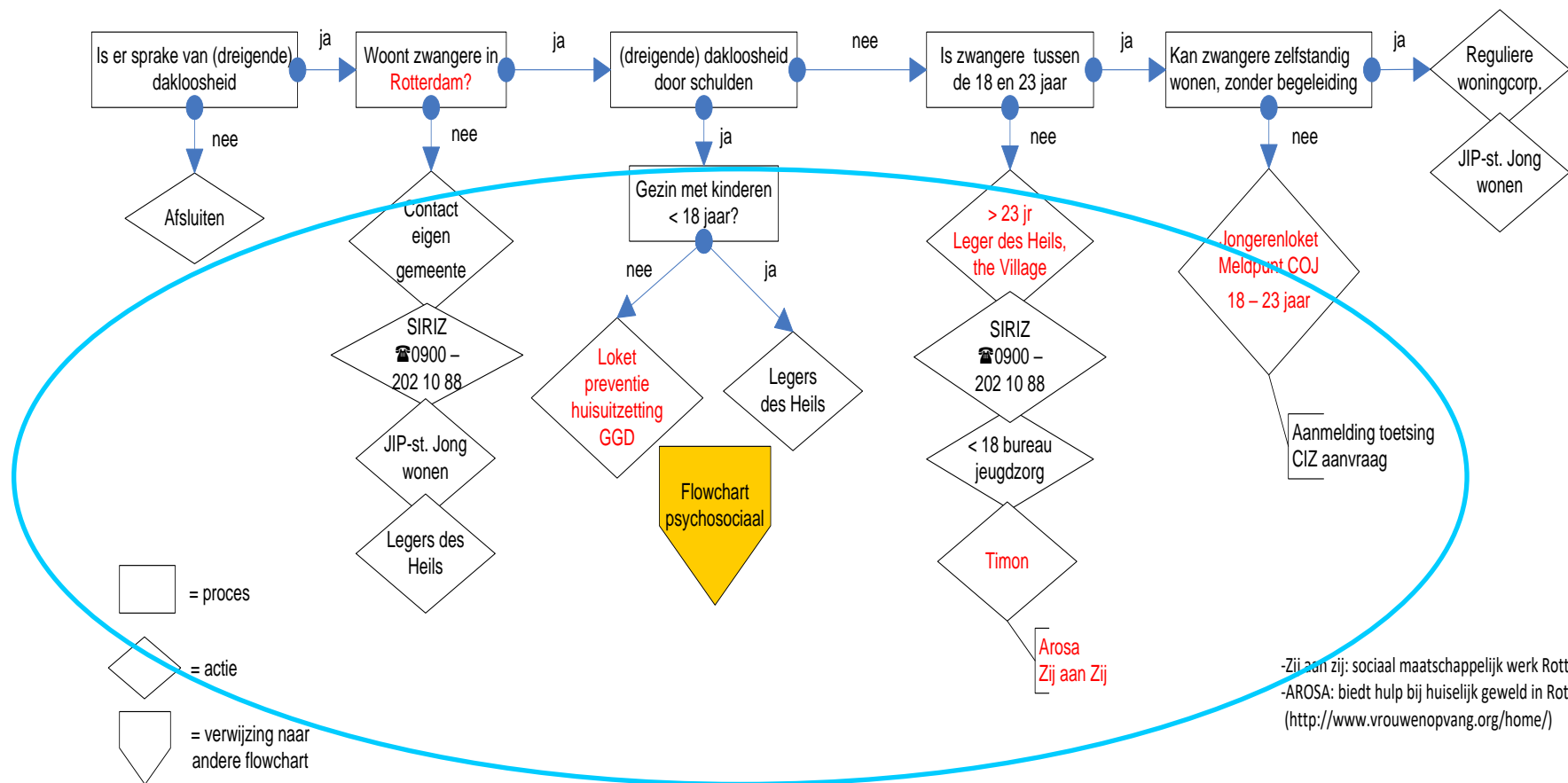
**OMDAT
leder kind recht heeft
op goede kansen**

Aanleiding MvR 2014: Zorgpad kwetsbare zwangeren

1e consult: R4U

Ga er maar aan staan

Aanleiding MvR 2014: de zwangere zelf

- Gebrek aan zelf-inzicht, inschatting oplosbaarheid
- Gebrek aan zelfregie, zelfredzaamheid en zelfherstellend vermogen
- Zorgmijding o.a. door wantrouwen in samenleving en hulpverleners
- **Opeenstapeling van problemen of beperkingen (multi-problematiek)**

2014: Context van de zeer kwetsbare zwangeren

- De medisch professional was **ongevraagde casemanager** voor andere zorgverleners (bv verslavingszorg) en gemeentelijke zorg, maar de telefoonnummers van de sociale kaart waren voor “buitenstaanders” niet inzichtelijk, en aansturing complex
- Door de economische crisis, waren er substantiële bezuinigingen op voorzieningen; **schaarste downstream zorg**
- Tijdens en na diezelfde crisis zijn het aantal **kwetsbare zwangeren**, die beroep moesten doen op sociale voorzieningen toegenomen, vaak met zwaardere risico's

De start

2014

*Aftrap pilot Moeders van Rotterdam
Februari 2014*

2015

*Ondertekening convenant
MoR
Juli 2015*

2016

**Gemeente
Rotterdam**

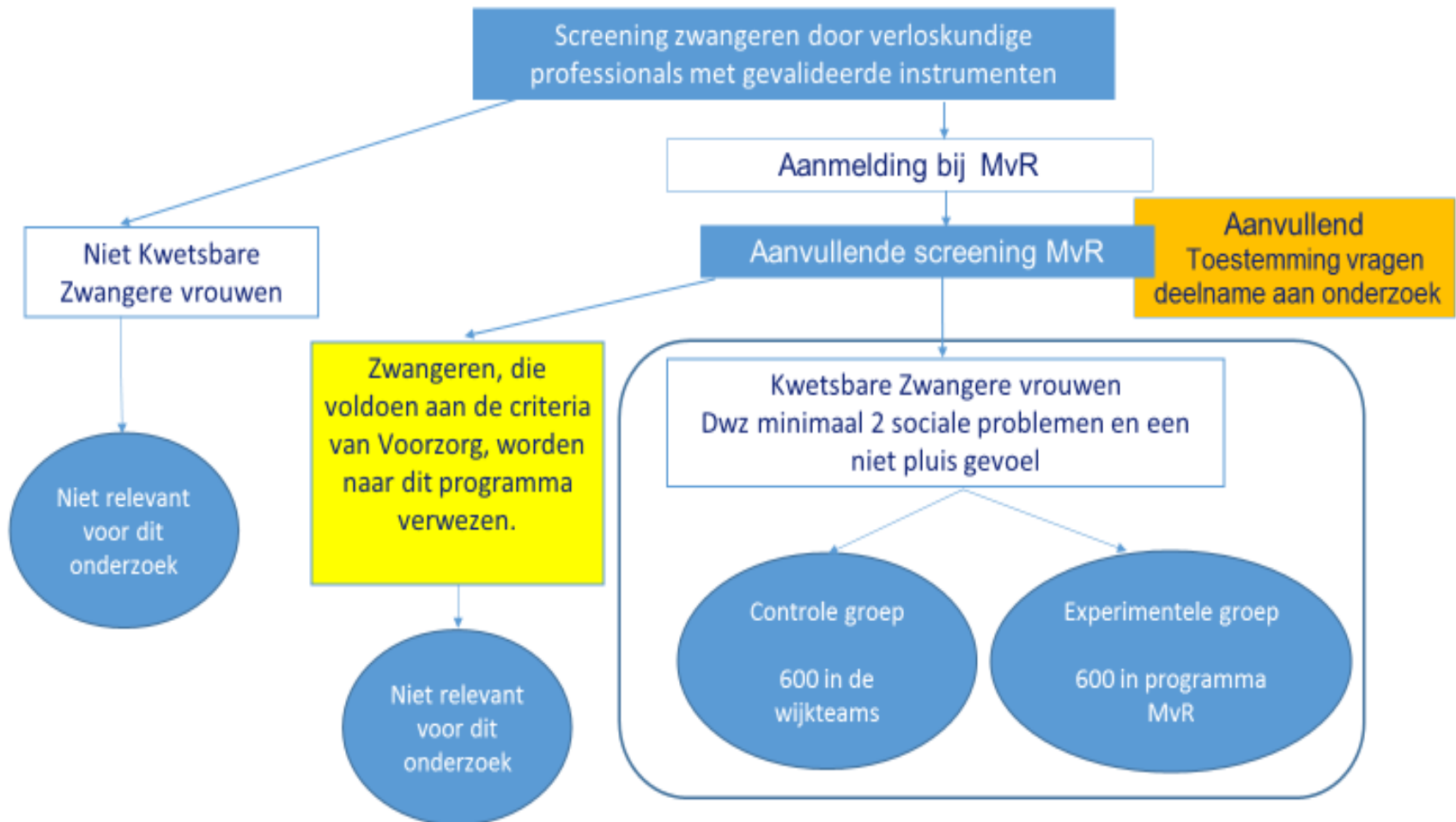
Erasmus MC
Universitair Medisch Centrum Rotterdam
Erasmus

**STICHTING
DE VERRE
BERGEN**

&
ketenpartners:
- geboortezorg
- sociaal
domein - hoge
scholen

2014-2020: Aanmelden van zeer kwetsbare zwangere vrouwen

Wat doet programma Moeders van Rotterdam

- Moeders van Rotterdam programma beoogt:
 - een gezonde start
 - vergroten van ontwikkelkansen van de kinderen
 - ook betrekken van partners en biologische vaders
 - het gezin als systeem zien
- De interventie kenmerkt zich door:
 - laagdrempelig en vrijwillig
 - maar wel een intensief en langdurig karakter
 - outreachende aanpak op maat
- Brug slaan tussen het medisch en sociale domein door:
 - de multi-probleem aanpak op beide gebieden middels inzetten op stress vermindering
 - aanleren vaardigheden op verschillende leefgebieden met streven naar zelfredzame moeders die bewust bezig kunnen zijn met de zwangerschap en de ontwikkeling van hun kind

Dit programma wil de intergenerationele armoede en daarmee gepaarde risico's voor de ontwikkeling van kinderen methodisch aanpakken.

Doelstelling programma Moeders van Rotterdam

Hoofddoel

Het bevorderen van een gezonde start van de baby en het vergroten van ontwikkelkansen van kinderen van (zeer) kwetsbare zwangere vrouwen.

Subdoelen:

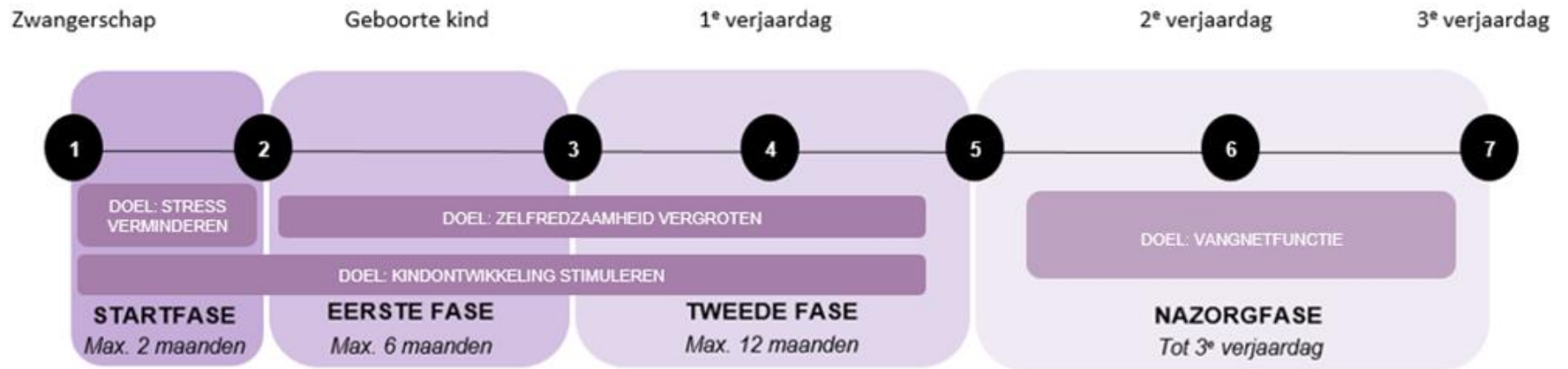
1. Moeder ervaart gedurende de zwangerschap minder stress
2. Moeder (en partner) stimuleert een zo optimaal mogelijke ontwikkeling van het kind
3. Moeder is meer zelfredzaam

Het programma Moeders van Rotterdam in video

[Moeders vertellen wat Moeders van Rotterdam voor hen heeft betekend - Moeders van Rotterdam](#)

Het traject

Huisbezoek

Geldproblemen

Problemen met instanties (incl. taal, illegaliteit etc)

Geen/weinig babyspullen

Huurachterstand

Schulden

Stress

Geen (veilig) huis

Werk

Relatieproblemen

Geen mensen om je heen die kunnen helpen

Gezondheidsproblemen

Opvoeding

1 uur: wegnemen stressfactoren & aanleren van vaardigheden zoals (d.m.v. de theorie van ervaringsleren):

- Executieve vaardigheden
- Administratie ordenen
- Huishoudmanagement
- Nederlandse taal oefenen
- Computervaardigheden
- Positief sociaal netwerk opbouwen
- Gezond leven
- etc.

1^e 1000 dagen van de ontwikkeling van het kind

Gemeente Rotterdam
BUREAU FRONTLIJN
ENDEMAAT DE VERRE BERGEN

Gemeente Rotterdam
BUREAU FRONTLIJN
ENDEMAAT DE VERRE BERGEN

Gemeente Rotterdam
BUREAU FRONTLIJN
ENDEMAAT DE VERRE BERGEN

1 uur: kind
ontwikkeling, hechting
en pedagogische
vaardigheden

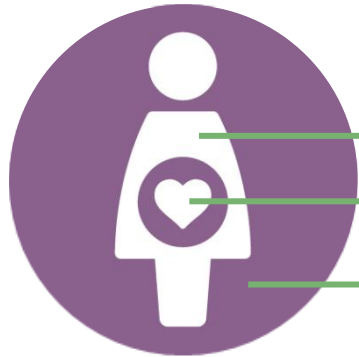
- Informeren
- Bewustwording
- Oefenen

Werkzame elementen

1. Prenataal vroegsignalering;
2. Oplossing crisis forceren: voorrang geven aan de zwangere is een basisprincipe;
3. Laagdrempelige, centrale aanmelding, ook door zelfmelders;
4. Moeders 'aan de hand meenemen';
5. Inzet van de dagboeken kind ontwikkeling; hechting staat centraal;
6. Motiverende gespreksvoering;
7. Aandacht voor anticonceptie (conform Nu Niet Zwanger);
8. Bewustzijn van het belang van de 1e 1000 dagen en risico van stress op het (ongeboren) kind;
9. Begeleiding op meerdere leefgebieden d.m.v. ervaringsleren;
10. Combinatie methodisch werken én maatwerk bieden.

Onderzoek Moeders van Rotterdam

Mentale gezondheid moeder

Afname van stress

Kind ontwikkeling

Adequate ontwikkeling

Begeleiding

Toename zelfredzaamheid moeder

Meerdere methodes dataverzameling

- Vragenlijsten
- Observaties van ontwikkeling en ouderschapskwaliteiten (beeldmateriaal)
- Cognitieve taken
- Gebruik maken van beschikbare informatie in registratiesystemen van sociale en medische zorg (CJG, veilig thuis, HA, etc)

Met dit onderzoek willen we:

“unieke inzichten verkrijgen in een moeilijk te bereiken doelgroep van zeer kwetsbare zwangere vrouwen, hun stapeling van problemen en adequate zorgpaden voor deze multi-problematiek”

Enkele cijfers 2015-2020

Programma en onderzoek	
Aanmeldingen	2099
Intakes	1574
Begeleiding MvR	951
Begeleiding wijkteams	712 (1663-951)
Begeleiding CJG	244
Volledig onderzoek	451
Evaluatie onderzoek	417

Prevalentie problematiek bij aanmelding	MvR (N=885)	R'dam (28106)	NL (666390)
Veel stress	64%	52%	?
Onvoldoende inkomen	59%	?	?
Schulden	53%	16%	8%
Alleenstaande moeder	43%	21%	?
Jong en/of onwetend m.b.t. de moeder-/zwangerschap	35%	?	?
Geen startkwalificatie	30%	3% (jongeren) 33% (15-75 jr)	2% (jongeren) 21% (15-75 jr)
Thuisloos	24%	0,2%	0,4% Dak- en thuisloos

TOMTOM voor kwetsbare zwangeren

- Passie voor de doelgroep
- Pure inzet van menskracht
- Opsporen systematisch en volharding; beetje drang
- Onderzoek en innovatie

TOMTOM®

BABYSTERFTE | Rotterdam trekt buidel in strijd tegen

Stad zet foetus op voetstuk

ROTTERDAM Het Rotterdamse stadbestuur heeft een droom: dat alle kinderen in de stad gezond ter wereld komen. Om dat te bereiken geeft de stad tot 2019 dik 1 miljoen extra per jaar uit aan de gezondheidszorg voor de allerjongsten, bovenop de 10 miljoen die daar nu al aan wordt besteed. Met het geld worden katecafés en moedermentoren bekostigd.

DEMS VAN KLEET

Ten verbeelding: Layla de Kruif, een groenwoude die voor de media uit is als 'oud' het kindje in de buik van de vijf weken zwangere vrouw was voor te klein. 'De beste tijd momenteel om er mee om te gaan' worden ingebeld. In het ziekenhuis, tijdens het bevallen, moeten de vrouwen in transitie zijn. Ze verliezen makkelijk de balans en raken wettelijk hoe ze weten de enige aan elkaar moeders kunnen. In dat, daar zou zij nu helemaal niet mee bezig te zijn. Het zou te klein, misschien bij de verloskundige praktijk Chabbe in Rotterdam, om te proberen de eerste problemen te overtuigen de vrouwen van de gezondheid.

Als het om de Rotterdamse verloskundige gaat, de Jonge Jonge en de Jonge Jonge, is het niet anders. Het is een project dat start met een paar maanden voor de geboorte, maar daarna start een ambtelijke team dat samen met de vrouwen en hun partners praat over de gezondheid van de kinderen. Het is een project dat start met een paar maanden voor de geboorte, maar daarna start een ambtelijke team dat samen met de vrouwen en hun partners praat over de gezondheid van de kinderen.

10 weken voor de geboorte worden de vrouwen in transitie gebracht. Het is een project dat start met een paar maanden voor de geboorte, maar daarna start een ambtelijke team dat samen met de vrouwen en hun partners praat over de gezondheid van de kinderen.

10 weken voor de geboorte worden de vrouwen in transitie gebracht. Het is een project dat start met een paar maanden voor de geboorte, maar daarna start een ambtelijke team dat samen met de vrouwen en hun partners praat over de gezondheid van de kinderen.

10 weken voor de geboorte worden de vrouwen in transitie gebracht. Het is een project dat start met een paar maanden voor de geboorte, maar daarna start een ambtelijke team dat samen met de vrouwen en hun partners praat over de gezondheid van de kinderen.

10 weken voor de geboorte worden de vrouwen in transitie gebracht. Het is een project dat start met een paar maanden voor de geboorte, maar daarna start een ambtelijke team dat samen met de vrouwen en hun partners praat over de gezondheid van de kinderen.

In Rotterdam is sociale verloskunde onderdeel van gemeentelijk beleid

A haken en stikken: tijdens de zwangerschap die uit een kleine 'TOMTOM' steekt 17 procent van de zwangere vrouwen in Rotterdam niet eens een afspraak op en dreft 34 procent wel eens aan.

De cijfers wijzen uit dat die programma effect heeft gehad, ook op de preventie van problemen tijdens de zwangerschap. Dit is een project dat start met een paar maanden voor de geboorte, maar daarna start een ambtelijke team dat samen met de vrouwen en hun partners praat over de gezondheid van de kinderen.

De cijfers wijzen uit dat die programma effect heeft gehad, ook op de preventie van problemen tijdens de zwangerschap. Dit is een project dat start met een paar maanden voor de geboorte, maar daarna start een ambtelijke team dat samen met de vrouwen en hun partners praat over de gezondheid van de kinderen.

De cijfers wijzen uit dat die programma effect heeft gehad, ook op de preventie van problemen tijdens de zwangerschap. Dit is een project dat start met een paar maanden voor de geboorte, maar daarna start een ambtelijke team dat samen met de vrouwen en hun partners praat over de gezondheid van de kinderen.

De cijfers wijzen uit dat die programma effect heeft gehad, ook op de preventie van problemen tijdens de zwangerschap. Dit is een project dat start met een paar maanden voor de geboorte, maar daarna start een ambtelijke team dat samen met de vrouwen en hun partners praat over de gezondheid van de kinderen.

De cijfers wijzen uit dat die programma effect heeft gehad, ook op de preventie van problemen tijdens de zwangerschap. Dit is een project dat start met een paar maanden voor de geboorte, maar daarna start een ambtelijke team dat samen met de vrouwen en hun partners praat over de gezondheid van de kinderen.

Implementatie: Moeders van Rotterdam bij de wijkteams

2021

2022

2023

Doorlopende trajecten onderzoek MvR

Doorlopende trajecten onderzoek WT

Uitvoering regulier
MvR '21-'22

'Plan uitvoering MvR/WT 2021-2022'

Uitvoering regulier
WT '21-'22

'Plan uitvoering MvR/WT 2021-2022'

Borging MvR bij
wijkteams

Pilot borging in IJsselmonde

Implementati
e-plan 2022
vaststellen

Gefaseerde implementatie

Uitloop

Geborgd

Borging
aanmeldpunt

Pilot doorontwikkeling
aanmeldpunt

Geborgd: Stedelijk Aanmeldpunt Moeders van Rotterdam

Toekomst

- Opvolgend convenant t/m 2026
- Onderzoeksrapport eind 2022: opvolging geven aan bevindingen
- Vasthouden binnen MOW:
 - Methodisch werken
 - Datagestuurd werken
 - Lerende en innoverende aanpak
 - Inzet studenten
 - Samenwerking medisch-sociaal domein